

Förutsättningar inför budget 2023 med flerårsplan 2024–2025

Dnr 6–2022

Fastställd av direktionen 2022-01-31, § 1

Jämtlands
Gymnasieförbund

Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Konsekvenser av olika uppskrivningsnivåer av elevplatspriset	3
2.1 Fortsatt effektiviseringskrav med 1,0 procent	4
2.2 Likartat utbud och måluppfyllelse som idag	4
2.3 Likartat utbud med högre måluppfyllelse än i dag	5
3 Bakgrund och nuläge	5
3.1 Måluppfyllelse	5
3.2 JGY:s finansiering	6
3.2.1 Indexuppräknning av elevplatspriset	7
3.2.2 Nettokostnadsavvikelse gymnasieskolan i miljoner kronor 2019–2020 ..	8
3.3 Elevplatspriser	9
3.3.1 Fördelning av egna elever	10
3.3.2 Fördelning av externa elever	11
3.4 Elevantal 2021 och 2022	12
3.4.1 Elevantal 2021	12
3.4.2 Elevantal 2022 – prognos	12
3.5 Ekonomi 2021	12
3.5.1 Preliminärt bokslut för 2021	12
3.5.2 Budget 2022	13
4 Förutsättningar 2023 och framåt	14
4.1 Elevutveckling	14
4.1.1 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2023	14
4.1.2 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2023–2027	14
4.2 Ekonomiska effekter av elevförändringen i gymnasieskolan	15
4.2.1 Medlemskommunernas gymnasiekostnader 2023 – prognos	15
4.2.2 JGY:s intäktsförändringar 2023	16
4.3 Ny lagstiftning och nya behov	17
4.4 Investeringar och lokaler 2022 och framåt	17
4.5 Personal	18
Bilaga 1. Programförkortningar	19

1 Sammanfattning

Enligt förbundsordningen ska Jämtlands Gymnasieförbund senast den 1 februari varje år delge medlemskommunerna budgetförutsättningar för nästkommande år. Här är en sammanfattning av innehållet i 2023 års budgetförutsättningar.

Förbundet har haft effektiviseringskrav med 1,0 procent per år sedan 2018. Om elevplatsprisutveckling hade följt skolindex skulle förbundets intäkter ha varit cirka 32 mkr högre under budgetåret 2022.

Förbundets medlemmar hade cirka 38 mkr lägre kostnader jämfört med referenskostnaderna för respektive kommungrupp år 2020. Effektiviseringskraven under 2021 och 2022 indikerar att medlemskommunerna kommer att ha ännu lägre gymnasiekostnader när statistiken för 2021 och 2022 så småningom publiceras.

Förbundets måluppfyllelse har minskat både vad gäller examensfrekvens och kvalitativa värden som följs upp i den nationella skolenkäten. Den försämrade måluppfyllelsen sammanfaller i tid med de effektiviseringskrav som ägarkretsen har ålagt förbundet.

Förbundet prognostiserar ett underskott på i storleksordningen 9–10 miljoner kronor för 2022, som kan täckas med eget kapital.

Fortsatta effektiviseringskrav under år 2023 skulle innebära betydande försämringar i nuvarande utbud och kvalitet. Beslut om åtgärder behöver fattas under våren 2022 för att få full effekt 2024.

För att upprätthålla ett likartat utbud och måluppfyllelse som idag förväntas en uppskrivning av elevplatspriserna med 1,0 procent utöver prognostiserat skolindex 2023.

För att kunna förbättra måluppfyllelsen (till 2019 års nivå) förväntas en uppskrivning av elevplatspriserna med 2,0 procent utöver prognostiserat skolindex 2023.

Samtliga scenarier förutsätter att förbundet ges full kompensation för övergången till det nya pensionsavtalet AKAP-KR som gäller från 1 januari 2023.

2 Konsekvenser av olika uppskrivningsnivåer av elevplatspriset

En grundläggande premis för de ekonomiska scenarier som beskrivs nedan är att förbundet behöver kompenseras för övergången till det nya pensionsavtalet AKAP-KR (gäller från 2023-01-01).

En annan avgörande faktor är att förbundets beräkningar indikerar att resultatet för 2022 kan komma att bli i storleksordningen minus 9–10 mkr, förutsatt att direktionen inte beslutar om kraftfulla nedskärningar i såväl utbud som kvalitet under våren 2022. 9–10 mkr motsvarar cirka 1,5 procent av det genomsnittliga elevplatspriset.

En tredje faktor i sammanhanget är att ungdomsskolan försörjer arbetsmarknaden med färdigutbildad arbetskraft i högre grad än i andra län (fler elever väljer yrkesutbildningar). Yrkesutbildningar är mer kostsamma än teoretiska utbildningar och drivs i tätt samarbete med olika branscher. Att reducera utbudet av yrkesutbildningar och därigenom styra eleverna mot mindre kostsamma program innebär sämre kompetensförsörjning till arbetsmarknaden, vilket förvisso delvis kan kompenseras med mer vuxenutbildning. Förslag om nedläggning av yrkesutbildningar leder i stort sett alltid till starka reaktioner från berörda branscher.

2.1 Fortsatt effektiviseringskrav med 1,0 procent

Ett beslut om fortsatta effektiviseringskrav på 1,0 procent skulle innebära omfattande ingrepp i såväl utbud som verksamhet. 1,0 procent motsvarar 5–6 miljoner kronor i tillägg till de 9–10 mkr som förbundet beräknas gå back med under 2022.

Kostnadsminskningar på cirka 15 mkr 2023 (inom ett och ett halvt år) är emellertid mer eller mindre omöjliga att genomföra av två skäl. Dels är verksamheten redan i dag effektiviserad i jämförelse med annan kommunal gymnasieverksamhet. Dels är ungdomsskolans löptider på tre eller fyra års utbildning och det är inte förenligt med gällande förordningar att väsentligt förändra utbildningarnas struktur för elever som redan påbörjat sina utbildningar. Större strukturförändringar kan göras först för elever som påbörjar årskurs 1 hösten 2022 och 2023.

För att klara så pass ekonomiska neddragningar bedömer förbundet att följande realistiska åtgärder krävs:

1. **Skapa större undervisningsgrupper.** Kan genomföras genom att väsentligt minska utbudet i form av färre nationella program och inriktningar, samt en minskning av utbudet av individuella val. Sammantaget kan detta ge besparingar på 5–7 mkr 2024 beroende på elevernas alternativa val. Åtgärderna minskar elevernas valmöjligheter för hela Jämtlands län, men kan också få konsekvenser i minskad attraktionskraft för skolor, samt viss påverkan för kompetensförsörjningen mot några branscher. Kan även på sikt leda till vissa alternativa fördyringar om utbildningar i stället ges på fristående skolor efter prövning av Skolverket.
2. **Lägre kostnader för lärverktyg.** Totalkostnad 38,9 mkr (en stor del är leasingkostnader för olika fordon och maskiner). En besparing på 5 mkr kan få konsekvenser som att vissa praktiska moment inte kan tränas innan APL, att undervisningen bedrivs med föråldrad utrustning, samt längre löptider på läroböcker. Kan ge ökande underhållskostnader.
3. **Mindre elevhälsa.** En besparing på 2 mkr (totalkostnad 11 mkr) ökar antalet elever per skolsköterska och kurator och får sannolikt konsekvenser som fler avhopp och mer ohälsa i ungdomsgruppen.
4. **Ta bort IT-pedagoger.** Omfattar idag 1,6 årsverken vilket motsvarar 1,2 mkr. Konsekvenserna blir att stödet och utvecklingen av digitala verktyg i undervisningen minimeras.
5. **Ta bort internationella samarbeten.** Leder till besparingar på cirka 600 tkr. Konsekvensen blir att hundratals elever går miste om praktik och utbyten inom EU, som till största delen finansieras av Erasmus 1,5–2,0 mkr/år.

2.2 Likartat utbud och måluppfyllelse som idag

Förbundets måluppfyllelse har totalt sett minskat under senare år. Efter att ha legat klart över riksnittet vad gäller antalet elever med gymnasieexamen har examensfrekvensen minskat till en nivå som ligger i paritet med riksgenomsnittet.

Förbundet har även tappat jämfört med riket vad gäller kvalitativa värden som mäts i den nationella skolenkäten. Utvecklingen är särskilt tydlig på Wargentín, skolan med de mycket stora elevvolymerna, vilket kan bero på att fler klasser än tidigare samläses med andra klasser för att skapa stora grupper. En annan orsak bedöms vara att så kallad stötid i vissa ämnen har minskat under de senaste två åren, också det till följd av det ekonomiska läget.

Den försämrade måluppfyllelsen sammanfaller i tid med de effektiviseringskrav som ägarkretsen har ålagt förbundet.

För att behålla nuvarande utbud och måluppfyllelse är förbundets bedömning att medlemskommunerna i ägardirektiven för 2023 behöver:

- 1) Skriva upp elevplatspriserna med 1,0 procent utöver förväntat skolindex för 2023, det vill säga i praktiken kompensera förbundet för effektiviseringskravet 2022.
- 2) Kompensera förbundet för ökade pensionskostnader till följd av AKAP-KR.

2.3 Likartat utbud med högre måluppfyllelse än i dag

Om förbundet skulle kompenseras för effektiviseringskraven både 2021 och 2022 bedöms det åter igen bli möjligt att minska gruppstorlekarna bland annat i gymnasiegemensamma ämnen på yrkesprogram (lägre meritvärden), samt minska samläsningen mellan olika program och inriktningar, och därigenom också skapa bättre förutsättningar till lärande, trygghet och studiero.

Detta scenario skulle också medge ökad stötid och fler möjligheter till extra anpassningar för elever med olika stödbehov. Sammantaget bedöms denna typ av åtgärder kunna leda till att förbundet kan förbättra nuvarande måluppfyllelsen till den nivå som förbundet hade 2018/2019.

För att förbättra nuvarande måluppfyllelse är förbundets bedömning att medlemskommunerna i ägardirektiven för 2023 behöver:

- 1) Skriva upp elevplatspriserna med 2,0 procent utöver förväntat skolindex för 2023, det vill säga i praktiken kompensera förbundet för effektiviseringskraven under både 2021 och 2022.
- 2) Kompensera förbundet för ökade pensionskostnader till följd av AKAP-KR.

3 Bakgrund och nuläge

3.1 Måluppfyllelse

Förbundet analyserar kontinuerligt resultaten inom det systematiska kvalitetsarbetet. Ett av de viktigaste måtten är hur stor andel av eleverna som uppfyller kraven för att få en gymnasieexamen. Målet mäts med statistik från KOLADA över hur stor andel av årskullen som klarat examen inom fyra år. De flesta eleverna klarar sin examen inom tre år, men intervallet fyra år är valt för att få med också de elever som inte varit behöriga från grundskolan och därför börjat på ett introduktionsprogram.

Förbundets elever har under hela mätperioden legat över riksnivån, men vid den senaste mätningen hade andelen sjunkit markant för årskull 17 som gick ut gymnasiet våren 2020 eller våren 2021. Värt att notera är att årskull 17 är den första som haft ett effektiviseringskrav under huvuddelen av sin skoltid. Man bör vara försiktig med att dra slutsatser från ett enstaka år, men det finns en farhåga att den negativa trenden fortsätter för årskullarna 18 till 22 och att vi då hamnar klart under riksnivån.

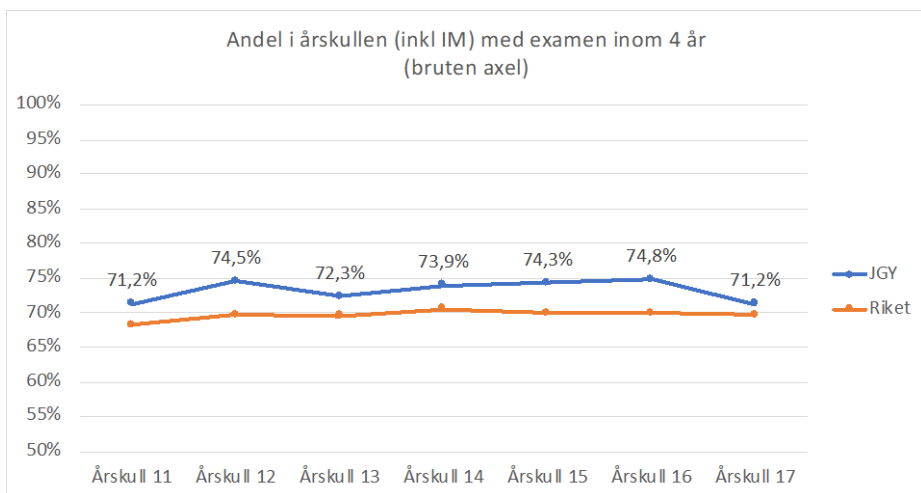

Diagram 1. Andel elever med examen inom 4 år

Varje år genomförs Skolinspektionens elevenkät där eleverna i årskurs två jämförs med riket. Enkäten innehåller 14 områden som rör hur eleverna upplever inflytande, stimulans, stöd, trygghet, studiero med mera.

De senaste två åren är det betydligt färre områden där förbundets resultat hamnat på eller över ett riksgenomsnitt.

Diagram 2. Resultat från Skolenkäten

3.2 JGY:s finansiering

Gymnasieskolan har sedan 2007 en finansieringsmodell som bygger på principen att varje utbildning/elev har ett elevplatspris. Alla primärkommuner, såväl kommunalförbundets medlemmar som externa, kostnadsförs utifrån antalet elever på respektive utbildning. Kostnadsutvecklingen regleras genom årliga ägardirektiv där medlemmarna fastställer hur mycket elevplatspriserna får skrivas upp.

Nästan alla ungdomar går i gymnasiet. Elevernas utbildning ska bekostas oavsett vilken skola eller vilken utbildning de går på. Enligt lagstiftningen bygger friskoleersättningen per elev på JGY:s självkostnad/budget per program. Om förbundet inte har programmet ersätts friskolorna med rikspriset för respektive utbildning. För elever som väljer andra kommunala huvudmän gäller lägsta priset om både JGY och huvudmannen har programmet. Om förbundet inte har programmet är det anordnarkommunens pris som gäller.

Modellen har genom åren ansetts väl fungerande, bland annat för att den givit en rättvis kostnadsfördelning utifrån vilka program som respektive kommuns elever väljer. Exempelvis har Östersund och Krokoms en lägre gymnasiekostnad per elev än Bräcke och Ragunda, eftersom elever från dessa kommuner i högre grad väljer högskoleförberedande program med lägre kostnader än yrkesprogrammen. Finansieringsmodellen blir således också anpassad till det kommunala utjämningsystemet.

Finansieringen av den kommunala vuxenutbildningen regleras genom avtal med respektive kommun.

3.2.1 Indexuppräknig av elevplatspriset

Finansieringsmodellen innefattar enligt ägardirektivet en årlig indexuppräknig av elevplatspriserna för att motverka kostnadsökningar som inte är påverkbara. Uppräknigen tillämpas så att kommunernas totala kostnad, för samma antal elever som året innan, fördelade på samma sätt mellan olika program, maximalt får öka med en viss procentsats. Procentsatsen beslutas i det årliga ägardirektivet utifrån förväntad löneökning och inflationsnivå. Utöver ökade kostnader för hyror och läromedel har ökade lärarlöner haft en stor påverkan på index under de senaste åren. Det har inte bedömts vara möjligt att förbundet skulle hålla en lägre nivå än länets primärkommuner och övriga riket i ett läge när lärarekryteringen blir allt svårare.

Tabell 1. Prisutvecklingsindex

År	Elevplatspris Snitt JGY	Ägardirektiv	Skolindex %	KPI	Ägarindex	Skolindex	KPI Bas 2017	Anm
2017	126 591 kr	1,90%	2,03%	322,11	100,0%	100,0%	100,0%	Exkl Åre
2018	126 738 kr	1,40%	2,65%	328,4	101,4%	102,7%	102,0%	Första året med sparkrav 1%
2019	127 885 kr	1,40%	2,62%	334,26	102,8%	105,3%	103,8%	
2020	129 762 kr	1,40%	3,06%	335,92	104,3%	108,6%	104,3%	
2021	130 733 kr	0,80%	1,78%	343	105,1%	110,5%	106,5%	KPI jan-nov
2022	132 676 kr	0,98%	2,46%		106,1%	113,2%	108,5%	Prel KPI
2023							110,5%	Prel KPI

Från 2018 och framåt har den beräknade procentsatsen reducerats med en procentenhet, ett så kallat effektiviseringskrav. Principen för indexuppräknigen av elevplatspriset innebär att varje års effektiviseringskrav kommer att ackumuleras till kommande år. Efter fem år har detta fått stora konsekvenser för förbundets ekonomi. Om prisutvecklingen följt KPI skulle förbundet haft cirka 11 mkr högre intäkter 2022. Att jämföra med KPI är troligen missvisande eftersom pandemiåret 2020 påverkade KPI på ett sätt som inte berörde skolverksamheten. Då är det mer relevant att jämföra med det skolindex som Skolverket tar fram för skolkostnader i riket. Om förbundets prisutveckling följt skolindex hade intäkterna varit cirka 32 mkr högre 2022.

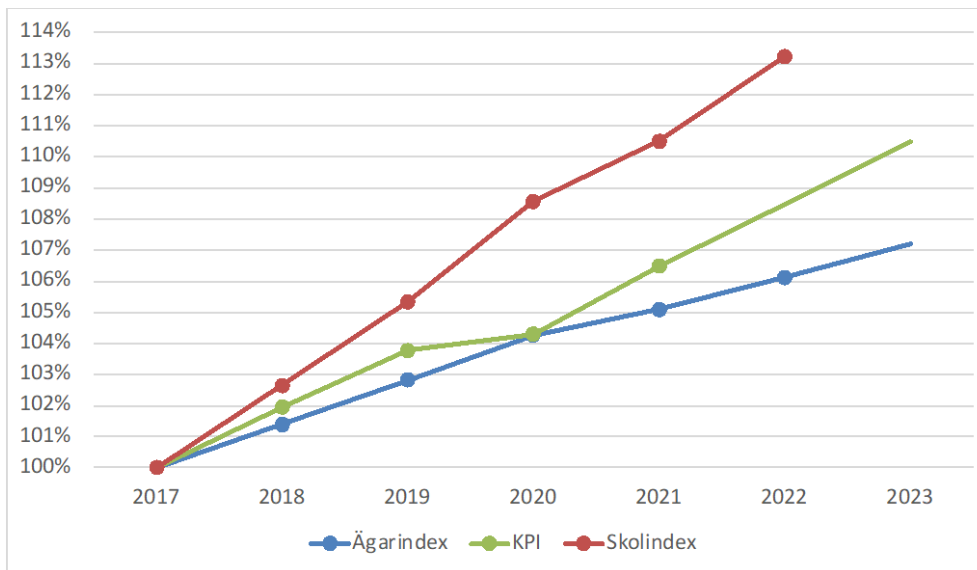

Diagram 3. Jämförelse av prisutveckling JGY och index för riket

3.2.2 Nettokostnadsavvikelse gymnasieskolan i miljoner kronor 2019–2020

Siffrorna i tabell 2 nedan visar avvikelse i procent mellan nettokostnad (grå fält) och referenskostnad (vita fält) för gymnasieskolan. Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för gymnasieskola i riket, andel 16–18-åringar i kommunen, elevernas programval samt antaganden om merkostnader för små skolor, skolskjuts och inackorderingsbidrag. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Tabell 2. Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, mkr

Område	2019	2020
Bräcke	-3	-4
Ragunda	0	-2
Landsbygdskommun, ej nära större stad (ovägt medel)	5	5
Krokom	-7	-10
Pendlingskommun nära större stad (ovägt medel)	2	2
Åre	4	7
Landsbygdskommun med besöksnäring (ovägt medel)	6	4
Östersund	-15	-21
Större stad (ovägt medel)	-3	-8

För 2020 gäller att alla medlemskommuner, förutom Åre, har väsentligt lägre kostnader än jämförbara kommuner. Totalt sett handlar det om cirka 38 mkr lägre kostnader jämfört med referenskostnaderna för respektive kommungrupp. Att Åre fått relativt en högre kostnad jämfört med 2019 beror delvis på högre skolskjutskostnader, delvis på att andra jämförbara kommuner har sänkt sina kostnader.

Förbundets kostnadsanpassningar under 2019 och 2020 fick effekt på kommunernas gymnasiekostnader. De fortsatta effektiviseringskraven indikerar att medlemskommunerna kommer att ha ännu lägre gymnasiekostnader under 2021 och 2022.

3.3 Elevplatspriser

Räknar man ett viktat genomsnitt ligger förbundets utbildningar under riksnivå, men det varierar mellan olika utbildningar.

Avvikelsen från rikspris kan bero på ett flertal faktorer, exempelvis programmets ambitionsnivå i förhållande till andra kommuner, avvikande lokalkostnader, eller att programmet har få elever som kan dela på de fasta kostnaderna. I allmänhet har program på mindre orter svårare att hålla nere kostnaderna i jämförelse med program i Östersund som har fler stordriftsfördelar.

Om en vill förändra förbundets kostnader genom strukturförändringar eller nedläggning av program kan det vara rimligt att först titta på vilka som ligger över riksnittet i programpris. Men för att ge en fullständig bild måste man även ta hänsyn till hur många elever som går på programmet. Även om avvikelsen från rikspris är signifikant så påverkar det inte ekonomin i någon större utsträckning om antalet elever är litet.

Diagrammet nedan visar den ekonomiska skillnaden per program jämfört med riksprisnivån. Det visar till exempel att kostnaden för VF (VVS- och fastighet) skulle ha varit 1,1 mkr lägre med rikspris, men 2,2 mkr högre för FT (Fordons- och transport). Räknar man ihop alla JGY-elever på samtliga utbildningar i diagrammet skulle de ha kostat 7,8 mkr mer om alla program legat på riksprisnivå. För 2021 låg avvikelsen mot rikspriset på 5,8 mkr. Förbundet har således en relativ minskning av elevplatspriserna 2022. (Rikspriser för 2022 är preliminärt beräknade utifrån skolindex för 2022.)

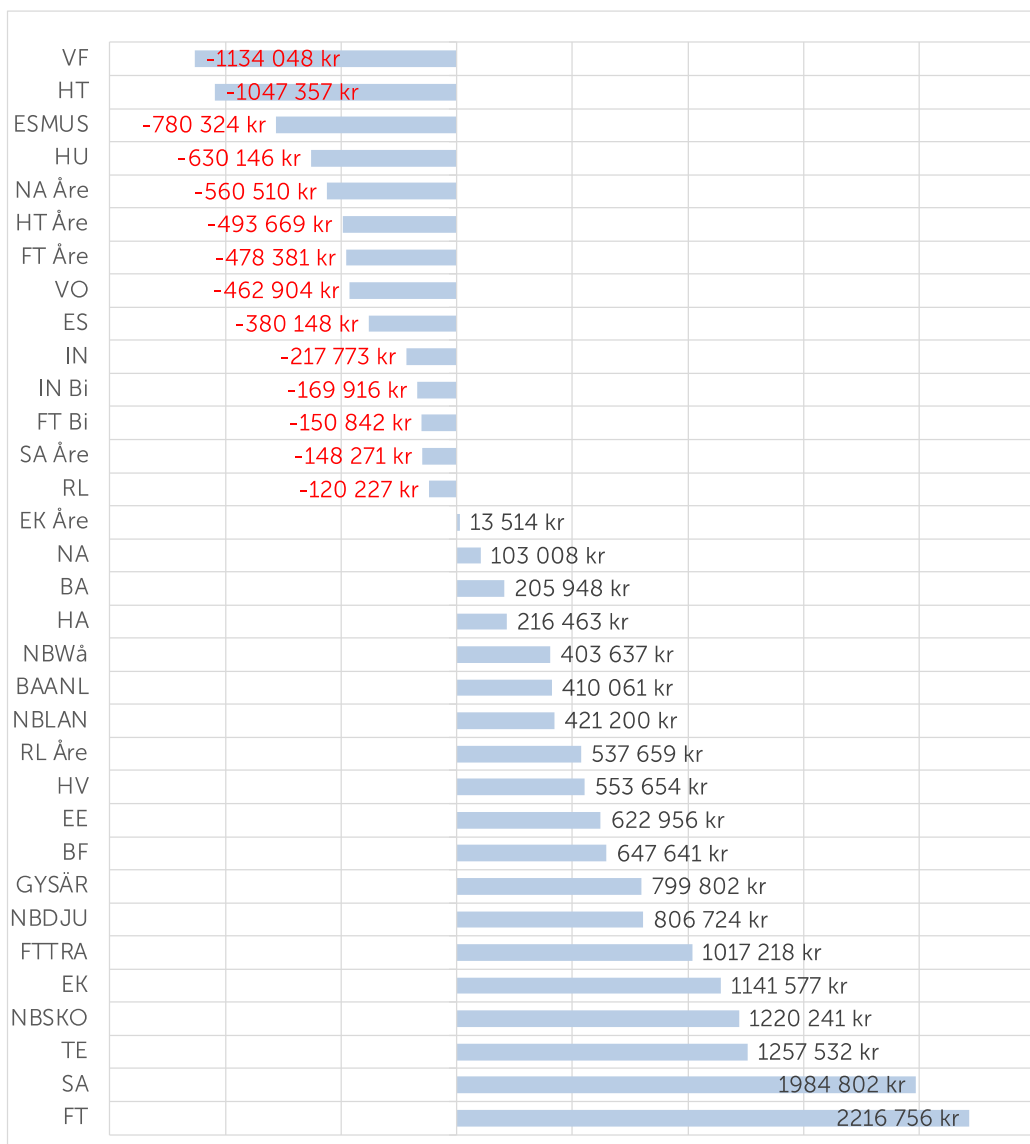

Diagram 4. Skillnad om programmet haft rikspris 2022

3.3.1 Fördelning av egna elever

Förbundets kommuner har en hög andel elever som går i egna kommunala skolor. Andelen har ökat från en nivå under 70 procent 2010 till att nu ha stabiliserats på en nivå runt 83 procent. Ett stort elevunderlag leder till att förbundet kan erbjuda ett brett programutbud vilket i sin tur innebär en ökad möjlighet att påverka ekonomin. Ägardirektivet i förbundets budget styr priserna för elever i de egna skolorna och indirekt även friskolepriserna för de utbildningar man själv bedriver. Om förbundet har ett stort utbud av program i egen regi har man således också makt att påverka kostnaderna. Däremot kan förbundet inte påverka priserna hos övriga kommunala huvudmän eller friskolepriserna för utbildningar man inte själv bedriver. I det senare fallet hänvisas man till det så kallade rikspriset.

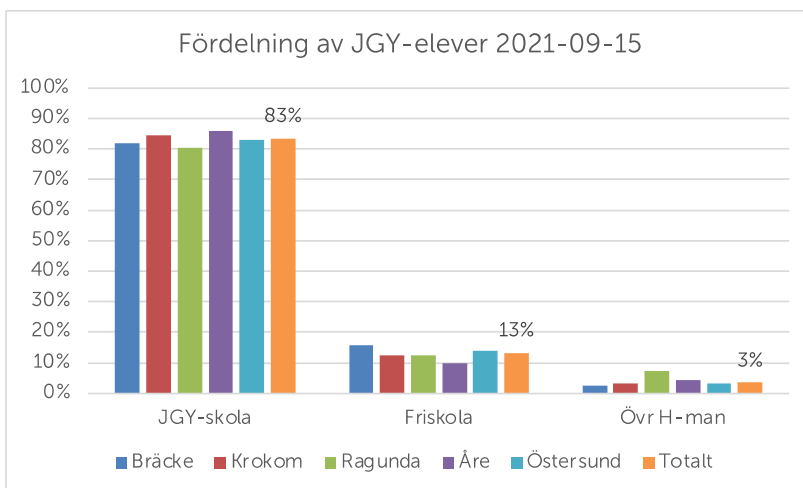

Diagram 5. Elevfördelning 1

3.3.2 Fördelning av externa elever

Likväl som att vissa av förbundskommunernas elever går i externa skolor studerar också elever från externa kommuner i förbundets skolor. Då betalar hemkommunen på motsvarande sätt förbundets programpris eller ett "lägstapris". På vissa av förbundets utbildningar kommer huvuddelen av eleverna från externa kommuner. Om förbundet lägger ned eller ändrar priset på en sådan utbildning har det en begränsad effekt på förbundskommunernas ekonomi.

Diagrammet nedan visar andelen egna elever (JGY) på de utbildningar som förbundet erbjuder.

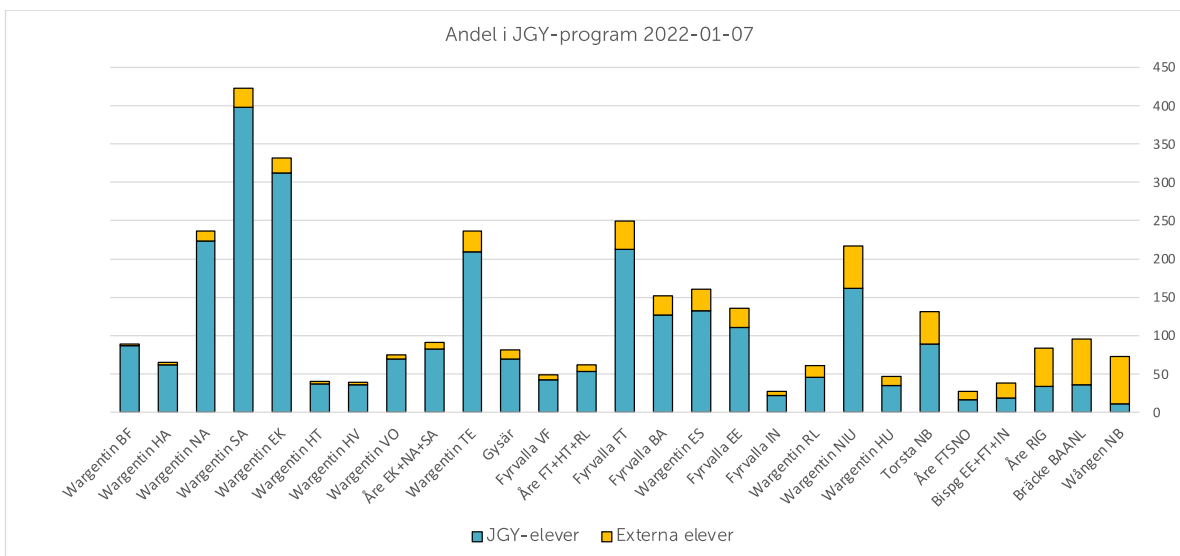

Diagram 6. Elevfördelning 2

De totala intäkterna för elever från externa kommuner uppgår till cirka 95 mkr. Notabelt är att ifall förbundet inte lyckas hålla sin budget och måste begära ett ägartillskott så måste detta tillskott täcka verksamheten för samtliga elever, även de externa. Det går inte att i efterhand begära ett höjt elevplatspris för dessa elever. Ett underskott på 1 procent skulle innebära att förbundskommunerna subventionerar de externa eleverna med 950 tkr.

Vid ett ägartillskott till förbundet ska dessutom friskolorna få del av motsvarande prishöjning. Ett tillskott på 1 procent motsvarar då 570 tkr.

3.4 Elevantal 2021 och 2022

3.4.1 Elevantal 2021

Det totala antalet gymnasieelever i förbundets skolor var 3 585 hösten 2021, att jämföra med prognosen 3 588 i budgeten för 2021. Även sett över helåret 2021 stämde elevprognosen mycket väl vilket tyder på att prognosmodellen fungerar väl.

Tabell 3. Elevprognos och utfall 2021

Elever i JGY-skola*	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Externa	Summa
Budgetvärde 2021	159	514	132	353	1754	606	3 517
Utfall vt-ht 2021	166	507	127	349	1776	597	3 520
Diff Utfall-Budget	7	-7	-6	-5	22	-9	3
	4%	-1%	-4%	-1%	1%	-1%	0,1%

*Avser gymnasie- och gymnasiesärskola

Intresset för yrkesprogram är fortsatt mycket högt inom förbundet i jämförelse med övriga riket. Hösten 2021 var fördelningen 53 procent för högskoleförberedande program och 47 procent för yrkesprogram, bland de antagna till årskurs 1. I riket som helhet är andelen på yrkesprogram endast 33 procent.

3.4.2 Elevantal 2022 – prognos

Antalet 16-åringar i länet ökar samtidigt som minskningen på Språkintrödningskurs nu har avstannat. Sammantaget räknar därför förbundet med att ha 73 elever fler under 2022 jämfört med 2021.

Tabell 4. Elevprognos 2022

Elever i JGY-skola*	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Externa	Summa
Budgetvärde 2022	171	541	120	357	1814	591	3 593

*Avser gymnasie- och gymnasiesärskola

3.5 Ekonomi 2021

3.5.1 Preliminärt bokslut för 2021

Det preliminära resultatet för 2021 uppgår till ett positivt resultat på totalt 2–3 mkr. En förklaring till att resultatet är bättre än vad som tidigare prognostiserats är kreditfaktorer för måltidsservice, som totalt uppgår till 2,1 mkr för Östersund och Åre. Även semesterlöneskulden har blivit längre än förväntat, vilket påverkar resultatet positivt med cirka 0,5 mkr. Dessa poster förbättrar resultatet med totalt cirka 2,6 mkr.

Från 2020 till 2021 fick elevplatspriserna räknas upp med i genomsnitt 1,8 procent. En årlig effektivisering om minst 1,0 procent i ägardirektivet medförde att elevplatspriserna (EPP) i realitet fick räknas upp med högst 0,8 procent i genomsnitt.

I budgeten för 2021 var det planerat med en minskning av corona-resurserna under hösten. Under året konstaterades att det inte var görligt med en minskning av dessa resurser eftersom det fanns fortsatta behov i organisationen. Förordningen om att lärare fortsatt kunde undervisa hemifrån vid sjukdomssymptom medförde ett fortsatt behov av assistenter. Dessa omständigheter

tillsammans andra pandemikostnader som "2 000 kronan" i lärarnas löneavtal och extra omställningskostnader för Hus N på Wargentin var grunderna till ett förväntat negativt resultat för helåret.

Medlemskommunernas bidrag uppgår i prognosen oktober 2021 till 453,2 mkr. Högre kostnader för elever i egna skolor och ökade kostnader för skolskjutsar samt ökade kostnader för tilläggsbe-
lopp under hösten förklarar en högre prognos och kostnad än budget på cirka 5,9 mkr för ägar-
kommunerna.

Prognosen för verksamhet gymnasiet uppgick i oktober för helåret till - 5,0 mkr. Det var 2,0 mkr bättre än prognosen i augusti. Det förklaras av ett större överskott på lärverktyg och ett bättre resultat inom gymnasiesärskolan.

Utifrån presenterade förutsättningar prognostiserades en ny prognos i oktober för helåret på minus 1,5 mkr för 2021, se tabell 5.

Tabell 5. Prognos 2021 i oktober, budget 2021 och bokslut 2020 samt budget 2022

Tkr	Prognos 2021 okt	Budget 2021	Bokslut 2020	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	179 835,0	187 000,0	176 879,7	186 000,0
Verksamhetens kostnader	-622 687,0	-621 400,0	-598 232,6	-646 400,0
Avskrivningar	-11 263,0	-12 300,0	-11 528,1	-12 700,0
Verksamhetens nettokostnader	-454 115,0	-446 700,0	-432 881,0	-473 100,0
Kommunbidrag	453 155,0	447 300,0	434 457,8	473 900,0
Verksamhetens Resultat	-960,0	600,0	1 576,8	800,0
Finansiella intäkter	160,0	100,0	148,6	100,0
Finansiella kostnader	-700,0	-700,0	-902,3	-900,0
Resultat efter finansiella poster	-1 500,0	0,0	823,1	0,0
Extra ordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	-1 500,0	0,0	823,1	0,0

3.5.2 Budget 2022

Elevplatspriserna från 2021 till 2022 fick räknas upp med ett genomsnitt på högst 1,98 procent. (Indexberäkningen utgår ifrån 2,0 procent för personalkostnaderna och 1,9 procent för övriga kostnader och intäkter). En årlig effektivisering på minst 1,0 procent innebär för förbundet att elevplatspriserna i genomsnitt räknades upp med 0,98 procent.

Förbundet medgavs för 2022, vid synnerliga skäl, att ha en årsbudget där kostnader överstiger in-
täkter. Undantag från balanskravet får endast ske vid enstaka år och för varje år med godkännande
av respektive medlemskommuns kommunstyrelse.

År 2022 blev det fjärde året i rad med effektiviseringskrav på 1,0 procent och som har inneburit
stora utmaningar för verksamheten i 2022 års budgetprocess. Verksamheten signalerar betydande
problem med att hantera effektiviseringskraven, se punkt 2.1.

Medlemskommunernas totala gymnasiekostnad, elevplatser och övriga kostnader som inackorde-
ringstillägg, skolskjutsar med mera, beräknas till 473,9 mkr för 2022. I jämförelse med senaste
prognosen från delårsrapporten augusti 2021 uppgår kostnadsökningen till totalt 20,7 mkr, mot-
svarande en ökning med 4,6 procent. Ersättning från Migrationsverket har de senaste åren mins-
kat markant och uppgår i budget för 2022 till noll kronor.

4 Förutsättningar 2023 och framåt

4.1 Elevutveckling

Antalet 16-åringar i länet ökar fram till 2026 med en liten nedgång 2025.

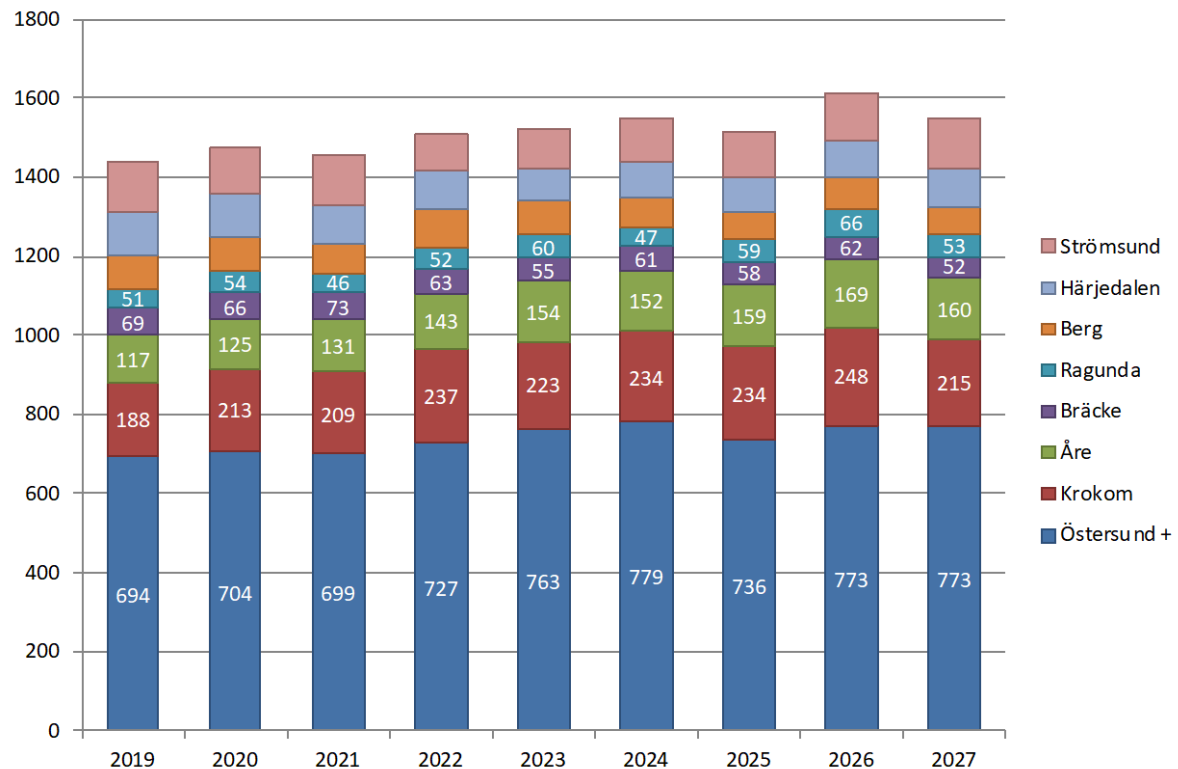

Diagram 7. Antal 16-åringar i länet (Källa: Regionens sammanställning 2020-12-31)

4.1.1 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2023

Prognosen för de kommande åren bygger på den demografiska ökningen av elever i gymnasieålder, ett antagande om en oförändrad marknadsandel, samt ett antagande kring förflyttningar mellan kommunerna. Sammantaget räknar förbundet med att ha 59 elever fler under 2023 jämfört med 2022, vilket är en ökning med två procent.

Tabell 6. Elevprognos 2023

Elever i JGY-skola*	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Externa	Summa
Prel utfall 2022	173	538	121	355	1812	587	3 586
Prel budgetvärde 2023	167	559	122	370	1854	573	3 645

*Avser gymnasie- och gymnasiesärskola.

4.1.2 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2023–2027

Under perioden 2023–2027 beräknas antalet gymnasieelever i förbundets skolor kunna öka med cirka 285 elever för att därefter succesivt minska till dagens nivå. En så stor ökning förutsätter att antalet platser på populära program kan utökas, alternativt att eleverna styrs till utbildningar med tomma platser. Ett alternativt scenario kan vara att sänka målsättningen för antagning till första-

handsval och för andelen elever i egna skolor, och låta eleverna strömma över till friskolealternativ, i den mån de finns.

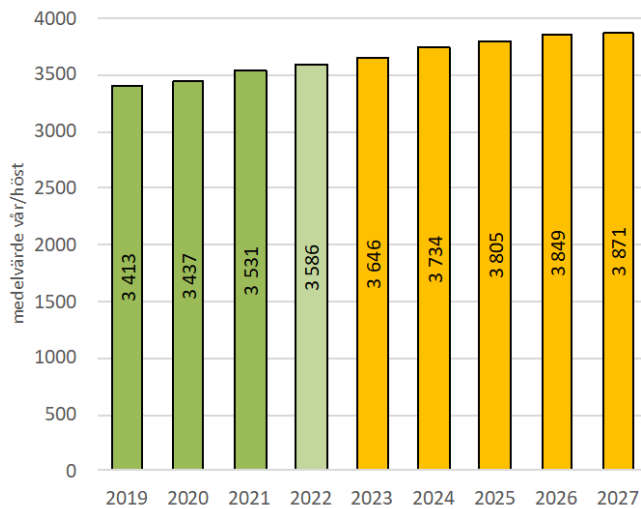

Diagram 8. Elevutveckling i gymnasieskolan

4.2 Ekonomiska effekter av elevförändringen i gymnasieskolan

4.2.1 Medlemskommunernas gymnasiekostnader 2023 – prognos

Sammanställningen nedan visar att medlemskommunernas gymnasiekostnader, med en uppräkningsfaktor för personal och övriga kostnader enligt skolindex (2,46 procent), beräknas uppgå till 499,2 mkr för 2023. Utöver denna summa tillkommer eventuellt ett bidrag för industriutbildningen inom Ragunda kommun. För 2022 beräknades det bidraget till 2 mkr.

Gymnasiekostnaderna, inklusive övriga kostnader som inackorderingsbidrag med mera beräknas öka med cirka 25 mkr i förhållande till budget för 2022.

Kostnaden för elever i egna skolor ökar med 18,7 mkr och för elever i friskolor och andra kommuner med 3,7 respektive 2,0 mkr. Den största ökningen totalt finns inom Östersunds kommun med en ökning på 15 mkr, Krokoms 6 mkr och för Åre uppgår ökningen till 4 mkr.

Kostnaderna för inackorderingsbidrag, skolskjutsar med mera beräknas ligga på samma nivå som 2022, vilket uppgår totalt till 17,2 mkr. Det är främst kostnaderna för skolskjutsar i gymnasieskolan och tilläggsbelopp som är svåra att prognostisera.

Tabell 7. Preliminär gymnasiekostnad, inklusive kostnadsuppräknig (+ 2,46 %, skolindex 2022), för förbundets medlemskommuner 2023

	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Budget 2023	Budget 2022	Budget 2021
Elever i egna skolor, gymn	22 913	70 048	18 264	51 435	214 834	377 493	358 802	339 567
Idrott ej betalande kommuner	-	-	-	1 800	1 700	3 500	3 500	3 000
Återsök MV beräknat vt 2021	-	-	-	-	-	-	-	221
Återsök MV beräknat ht 2021	-	-	-	-	-	-	-	221
Elever i egna skolor, SÅR	729	6 356	1 144	944	15 221	24 393	24 260	23 260
Delsumma	23 642	76 403	19 407	54 178	231 755	405 386	386 563	365 385
Elever i friskolor, gymn	4 587	9 967	2 504	4 997	38 217	60 272	56 556	57 161
Elever i andra kommuner, gymn	581	2 829	1 807	2 135	7 606	14 958	12 917	11 728
Elever i andra kommuner, SÅR	355	355	-	-	711	1 422	704	349
S:a elevplatskostnad	29 166	89 554	23 718	61 311	278 288	482 038	456 739	434 624
Inackorderingsbidrag	800	900	1 000	1 350	900	4 950	4 950	4 850
Skolskjuts, gymn	30	20	10	20	320	400	400	610
Skolskjuts, SÅR	830	830	20	2 400	2 400	6 480	6 480	3 620
Tilläggsbelopp	150	150	50	200	4 400	4 950	4 950	3 150
Antagning	25	80	20	50	245	420	420	420
S:a övriga kostnader	1 835	1 980	1 100	4 020	8 265	17 200	17 200	12 650
Summa kostnader	31 001	91 534	24 818	65 331	286 553	499 238	473 939	447 274

Enligt tabell 8 nedan uppgår skillnaden, mellan en uppräknig av elevplatspriset med skolindex samt ytterligare två procent jämfört med en uppräknig med endast en procent (inkl. effektiviseringskrav), till cirka 16 mkr. Beloppet stämmer väl överens med bedömningen att det är denna summa som behövs för att kunna förbättra måluppfyllelsen till 2019 års nivå.

Tabell 8. Beräknade gymnasiekostnader för medlemskommunerna med den senaste elevprognosen och alternativa uppräknigar

Gymnasiekostnad	2022	2023 ⁰	2023 ¹	2023 ²	2023 ³
Uppräknig: +0,98	473,9				
⁰ Uppräknig: +1,0		492,4			
¹ Uppräknig: skolindex (2,46%)			499,2		
² Uppräknig: skolindex+1%				503,9	
³ Uppräknig: skolindex+2%					508,6

4.2.2 JGY:s intäktsförändringar 2023

Det är prognostiserat 3 072 elever från ägarkommunerna som går i JGY-skola 2023, jämfört med 3 002 elever i budgeten för 2022, vilket innebär en ökning med 70 elever. Elevökningen i sig innebär en ökad intäkt från medlemskommunerna med 11 mkr. Med en uppräknig av elevplatspriserna enligt alternativ 3 i tabell 8 ökar intäkten från medlemskommunerna med ytterligare 18 mkr till cirka 29 mkr.

Intäkterna från externa kommuner som skickar sina elever till JGY:s skolor beräknas ligga på cirka 98 mkr, med alternativ 3. Uppräknigen av priserna utgör där cirka 4 mkr, men samtidigt beräknas elevantalet minska vilket innebär att den faktiska intäktsökningen från externa kommuner blir cirka 1 mkr. De externa kommunerna har besparats cirka 1 mkr i kostnadsuppräknigar per år de senaste fyra åren för dessa elever.

4.3 Ny lagstiftning och nya behov

Under 2022 genomförs ett antal mindre förändringar kring programmen och betygssystemet. Den tilltänkta reformeringen av landets idrottsutbildningar är bordlagd, men däremot kommer statens styrning av dimensioneringen av gymnasial utbildning att öka genom införandet av så kallade regionala planeringsunderlag (läs: delar av Stjernkvist-utredningen).

Den stora kommande strukturreformen blir införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Att gå från kursutformad gymnasial utbildning till en ämnesutformad innebär en radikal förändring och ett omfattande implementeringsarbete där staten hittills inte har aviserat mer än en marginell kompensation till kommunerna. Reformen beslutas under 2022, implementering sker under 2023 och 2024 med ikraftträdande under 2025.

Tilläggsbeloppen för elever med extraordinära stödbehov tenderar att öka och rapporter från grundskolan indikerar att antalet elever med särskilda behov kommer att öka successivt. Förbundets skapar från hösten 2022 särskilda undervisningsgrupper i Östersund som är anpassade för både obehöriga och behöriga elever för att möta behoven.

4.4 Investeringar och lokaler 2022 och framåt

Förbundet bedömer att just IT-investeringarna fortsatt behöver vara strukturellt något högre än under den senaste femårsperioden för att kunna följa med den digitala utveckling som pandemin har inneburit för undervisningen.

För år 2023 beräknas investeringsnivån ligga kvar på cirka 13–14 mkr.

Investeringsramen för 2022 fördelas enligt tabell 9.

Tabell 9. Investeringsramen för 2022

Investeringar	Budget 2022
IT-inventarier	7 700
Fastighetsinventarier	2 500
Undervisningsinventarier	3 100
Totalt	13 300
Per Område	Budget 2022
RO1	650
RO2	350
RO3	3 600
RO4	1 000
JGY centralt	7 700
Totalt	13 300

4.5 Personal

Fram till och med 2025 fyller 96 tillsvidareanställda medarbetare 65 år eller mer (se tabell 10). Av dessa 96 medarbetare är 60 lärare som fördelar sig enligt tabell 9. Förbundet har 17 medarbetare, varav 12 lärare, som har fyllt 65 år.

Tabell 10. Lärarkompetenser som fyller 65 år eller mer till och med 2025

Lärare	Antal
Lärare grundskola	1
Lärare allmänna ämnen	29
Lärare yrkesämnen	21
Lärare praktiskt/estetiska	8
SFI	1

Framför allt i svenska har förbundet ett tiotal pensionsavgångar under kommande år men även matematik, historia och religion är behörigheter i de allmänna ämnena där förbundet har flera pensionsavgångar. I yrkesämnen sticker fordonslärarna ut.

Den kommande elevökningen i kombination med pensionsavgångarna innebär att möjligheter att vara en attraktiv arbetsgivare, det vill säga att behålla och rekrytera kompetent personal, är en högt prioriterad fråga under de kommande åren. Effektiviseringskrav som kan leda till uppsägningar påverkar förbundets attraktionskraft som arbetsgivare. Om förbundet får svårt att behålla och rekrytera behöriga och legitimerade lärare och skolledare befaras det leda till minskad måluppfyllelse och riskerar att bli kostnadsdrivande under de kommande åren.

Tabell 11. Pensionsprognos 2021–2025

År	2021	2022	2023	2024	2025
Lärare	19	7	13	15	9
Administration	1		1	1	1
Elevhälsa	1		1		2
Handledare/Instruktör	2	1		1	1
Elevass./skolvärd/lärarsass	2		2	3	2
Rektor/övrig chef	1			1	1
IT	1		1		
Vaktmästare	2		1		
Studie- och yrkesvägledare		1			
Specialpedagog		1			1
Total	29	10	19	21	17

Bilaga 1. Programförkortningar

Kod	Benämning
BA	Bygg- och anläggningsprogrammet exklusive inriktningen anläggningsfordon
BAANL	Bygg- och anläggningsprogrammet inriktning anläggningsfordon
BF	Barn-och fritidsprogrammet
EE	El- och energiprogrammet
EE Bi	El- och energiprogrammet, Bispgården
EK	Ekonomiprogrammet
EK Åre	Ekonomiprogrammet, Åre
ES	Estetiska programmet exklusive inriktningen musik
ESMUS	Estetiska programmet inriktningen musik
FT	Fordons- och transportprogrammet exklusive inriktningen transport
FT Bi	Fordons- och transportprogrammet, Bispgården
FT Åre	Fordons- och transportprogrammet, Åre
FTTRA	Fordons- och transportprogrammet, inriktningen transport
GYSÄR	Gymnasiesärskolan
FS	Försäljnings- och serviceprogrammet
HA	Handels- och administrationsprogrammet
HT	Hotell- och turismprogrammet
HT Åre	Hotell- och turismprogrammet, Åre
HU	Humanistiska programmet
HV	Hantverksprogrammet
IN	Industri tekniska programmet
IN Bi	Industri tekniska programmet, Bispgården
NA	Naturvetenskapsprogrammet
NA Åre	Naturvetenskapsprogrammet, Åre
NBDJU	Naturbruksprogrammet inriktning djur
NBHAT	Naturbruksprogrammet inriktning häst, Wången
NBLAN	Naturbruksprogrammet inriktning lantbruk
NBSKO	Naturbruksprogrammet inriktning skog
RL	Restaurang- och livsmedelsprogrammet
RL Åre	Restaurang- och livsmedelsprogrammet, Åre
SA	Samhällsvetenskapsprogrammet
SA Åre	Samhällsvetenskapsprogrammet, Åre
TE	Teknikprogrammet
VF	VVS- och fastighetsprogrammet
VO	Vård- och omsorgsprogrammet